

Lentell[™]

Upotreba
konveksnih
pomagala u
brizi za stome

Jedan od najvažnijih aspekata brige za stome je osiguravanje da je pomagalo sigurno i dobro pričvršćeno¹. Pokazano se da je 75 % slučajeva iritacije peristomalne kože uzrokovano curenjem sadržaja ispod sustava za stome. Pritom je zabrinjavajuće da oko 40 % bolesnika sa stomom ne prepozna da ima problem s iritacijom peristomalne kože, a više od 80 % onih s dijagnozom bolesti kože ne potraži stručnu pomoć.

Kombinacija curenja i komplikacija s peristomalnom kožom može dovesti do daljnjih problema s prijanjanjem i sigurnošću sustava za stomu; to predstavlja velik izazov za zdravstvene djelatnike i znatno povećava troškove skrbi².

Odabir pravoga sustava za stomu ključ je zaustavljanja ove spirale problema. To međutim može biti izazovno jer pacijenti sa stomom imaju različite oblike tijela te oblike stome i peristomalne kože³.

Slabo izvedene stome ili nepravilne konture tijela dosad su se rješavale kreativnom upotrebom paste, hidrokoloidnih obloga, remena, prstenova i medicinskih ljepila^{4,5}. Uvođenjem konveksne podložne pločice na sustav za stomu razvio se učinkovit način sprječavanja curenja - njome se povećava izbočenje stome, što olakšava učinkovito ispuštanje sadržaja stome od kože u vrećicu⁶.

1 Colwell J. Selection of a pouching system. Wound, Ostomy and Continence Nurses Society Core Curriculum: Ostomy Management. Philadelphia, PA: Wolters Kluwer; 2016:120–130.

2 Herlufsen P, Olsen AG, Carlsen B, Nybaek H, Jemec GB, Karlsmark T, Laursen TN. Study of peristomal skin disorders in patients with permanent stomas. *British Journal of Nursing*. 2026; 15(16): 854–62.

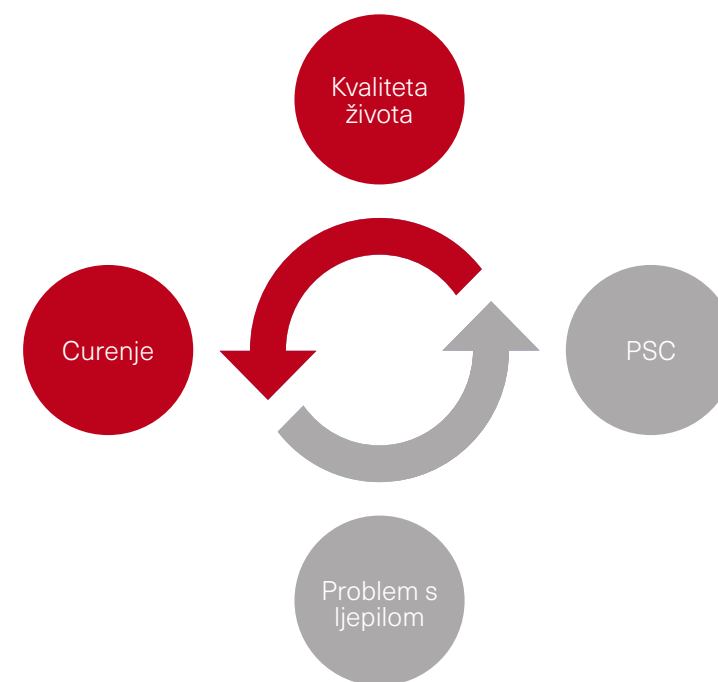
3 Rolstad BS, Erwin-Toth PL. Peristomal skin complications: prevention and management. *Ostomy Wound Manage*. 2004; 50(1):68–77.

4 Hoeflok J, Salvadalena G, Pridham S, Droste W, McNichol L, Gray M. Use of Convexity in Ostomy Care: Results of an International Consensus Meeting. *J Wound Ostomy Continence Nurs*. 2017;44(1): 55-62.

5 Hoeflok J, Kittscha J, Purnell P. Use of Convexity in Pouching. *Journal of Wound, Ostomy and Continence Nursing*. 2013; 40(5): 506–12.

6 Rat P, Robert N, Fernandes I, Edmond D, Mauvais F. Evaluation of a one-piece soft convex ostomy appliance: a prospective, multicentre, open-label pilot study. *British Journal of Nursing*. 2018; 27(16): S20–S28.

SPIRALA CURENJA I KOMPLIKACIJA S PERISTOMALNOM KOŽOM

Procjena čimbenika koji zahtijevaju upotrebu konveksnih pomagala

U literaturi se ne spominje jedinstveni način za procjenu bolesnika koji će imati koristi od konveksnih pomagala za stomu.

Brojni kliničari naglašavaju različite čimbenike koji doprinose određivanju potrebe za konveksnim pomagalima, ali većina ih se temelji na kliničkom iskustvu, a ne na dobro razvijenoj i prihvaćenoj strategiji⁷. Odluka o uključivanju konveksnih proizvoda u sustav za stome temelji se na procjeni stome, stanja peristomalne kože, karakteristika sadržaja stome, curenja i vremena nošenja⁸. [4],[5]

Kako bi se napravila uspješna procjena potrebe za konveksnim pomagalima, potrebno je provesti procjenu čvrstoće trbuha i procjenu stome u kombinaciji s konturama tijela⁹. Klinički stručnjaci preporučuju pregled pacijenta dok leže, stoje i dok im je tijelo savijeno prema naprijed kako bi pronašli skrivene nabore. [5]

S promjenama u intraabdominalnom tlaku stoma i peristomalno područje mogu promijeniti veličinu i površinu. Prolaps stome i parastomalna hernija mogu se povećati u stojećem položaju, a smanjiti u ležećem^{10,11}, a područje oko stome pokazuje različite nabore u sjedećem i stojećem položaju.[4]

S druge strane, konveksna pločica također može otpasti ako je previše kruta za pacijentov abdominalni tonus. Ako je trbuh bolesnika čvrst, primjena suprotne sile iz konveksne pločice može rezultirati većim tlakom koji utječe na peristomalnu kožu i rezultira ozljedama uslijed pritiska.[5]

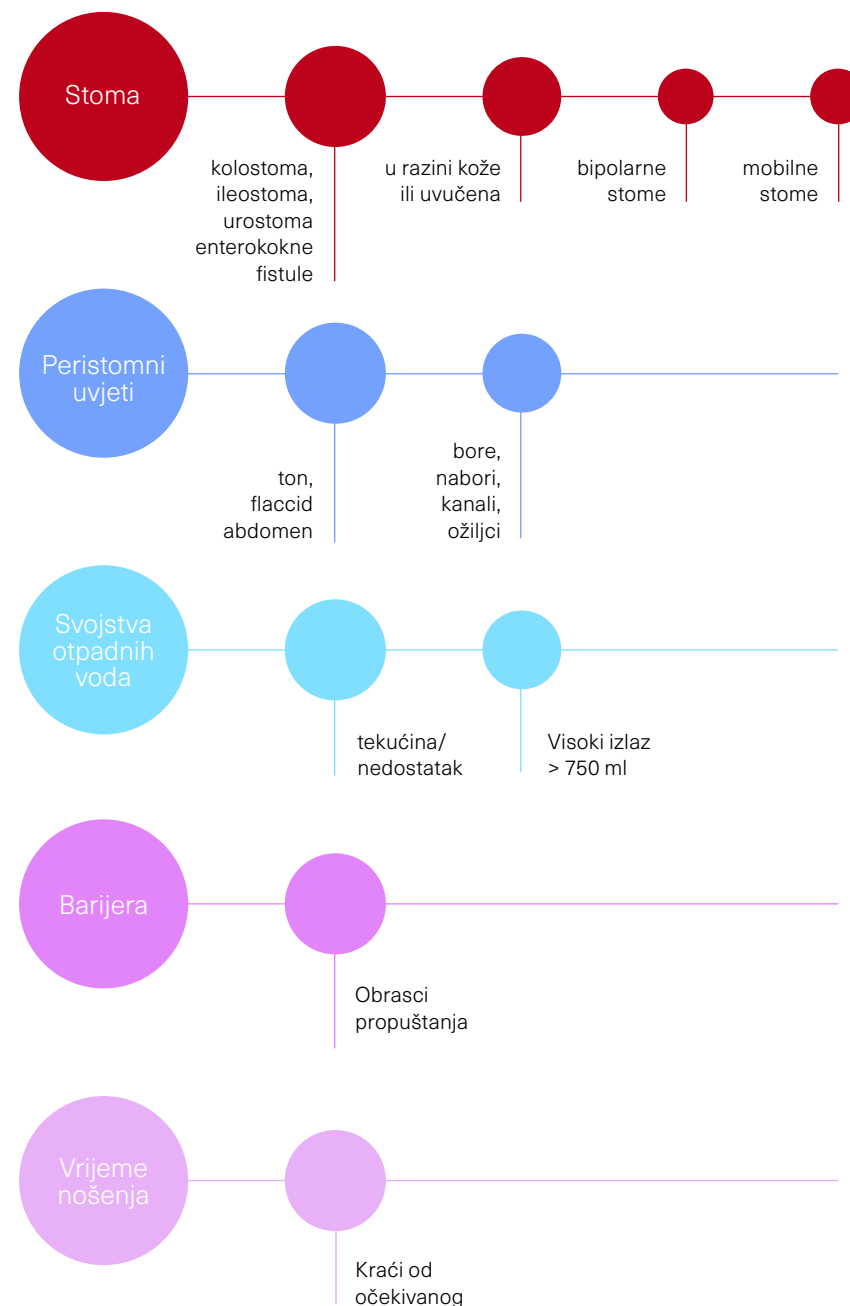
7 Drolshagen C, Hoeflok J, Kittscha J, Fulham J, Diallo S, Ruiz M. Convexity: Uncovering the Evidentiary Gaps. https://www.hollister.be/-/media/files/pdfs-for-download/ostomy-clinical-evaluations-and-case-studies-pdfs/convexity_922238-copy.ashx

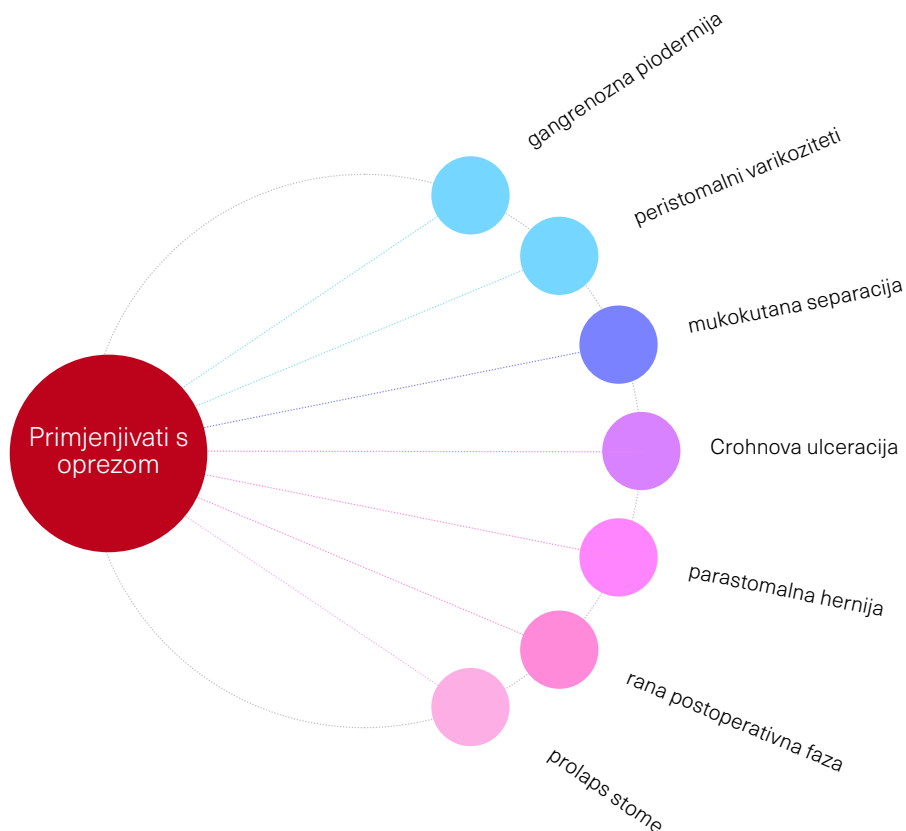
8 Boyd K, Thompson MJ, Boyd-Carson W, Trainor B. Use of convex appliances. *Nursing Standard*. 2004; 18(20): 37–38.

9 Erwin-Toth P. Ostomy Pearls. *Advances in Skin & Wound Care*. 2003 16(3): 146–52.

10 Wound, Ostomy and Continence Society. WOCN Society position paper: Avoidable versus unavoidable pressure ulcers (injuries). 2017. https://cdn.ymaws.com/member.wocn.org/resource/resmgr/document_library/stoma_complications_best_pra.pdf

11 Part 2: Assessment and Management of Stomal Complications: A Framework for Clinical Decision Making. 2004. <https://www.hmpgloballearningnetwork.com/site/wmp/article/part-2-assessment-and-management-stomal-complications-framework-clinical-decision-making>

Procjena peristomalnog integriteta kože je još jedan važan faktor prilikom odlučivanja hoće li se upotrijebiti konveksna pločica. Potrebno je napraviti potpuna analiza stanja kože, uključujući oštećenja peristomalne kože.[5]

Konveksnost treba koristiti s oprezom jer pritisak koji se vrši može pogoršati postojeće uvjete, kao što su gangrenozna piodermija, peristomalni varikoziteti, mukokutana separacija, Crohnova ulceracija, parastomalna hernija, prolaps stome, ponajviše u ranoj postoperativnoj fazi.[8]

Indikacije za upotrebu konveksnih pomagala

Konveksna pomagala mogu se upotrebljavati u osoba s kolostomom, ileostomom ili urostomom.

Za upravljanje enterokutanim fistulama mogu se koristiti sustavi za stome ili konveksna dodatna pomagala[4], a većina bipolarnih stoma (tzv. loop stoma) zahtijeva konveksne sustave.

Kombinacija proksimalnog lumena crijeva koji se naginje prema dolje s distalnim lumenom crijeva, koji je obično poravnat s razinom kože, dodatno povećava mogućnost curenja sadržaja ispod podložne pločice, što upućuje na potrebu za konveksnim pomagalima.

Mobilne ili teleskopske stome su prepoznate kao moguća indikacija za konveksna pomagala zato što prolazna uvučena stoma ponekad dovodi do toga da sadržaj stome oslabljuje djelovanje podložne pločice.[5]

U razdoblju neposredno nakon operacije (prva 3 dana) može se razmotriti upotreba konveksnih pomagala, ali to može povećati rizik od mukokutane separacije povećanjem tlaka i mehaničkih sila u temeljima nove stome.[4],[8] Ako je stoma na razini kože ili uvučena, a trbuh mekan, ponekad je potreban mali ili umjereni stupanj konveksnosti. Pacijent koji ima veoma mekan trbuh, bez obzira na razinu, može trebati pomagala visokog do vrlo visokog stupnja konveksnosti kako bi se postiglo sigurno zatvaranje sustava.[8],[9]

Položaj stome u odnosu na okolne obrise abdomena može zahtijevati upotrebu konveksnih pomagala. Oni mogu stabilizirati peristomalno područje kada postoje nabori ili udubine te tako spriječiti curenje.[4],[8]

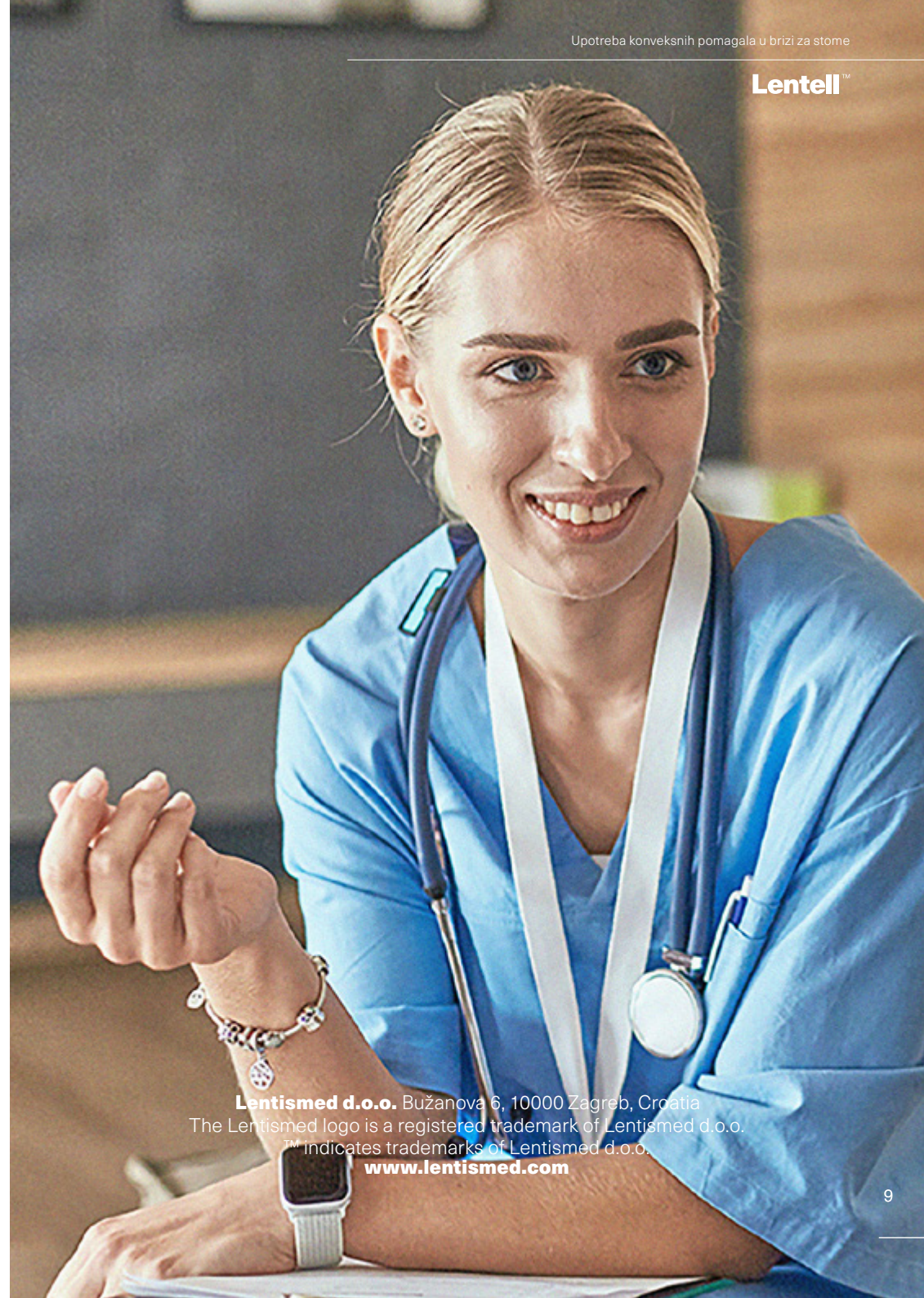
Pri razmatranju konveksnosti treba uzeti u obzir i vrstu i konzistenciju sadržaja stome. Sprječavanje curenja tekućeg sadržaja može biti razlog za korištenje konveksnih pomagala. Zbog većeg stupnja vlage, tekućina ima sposobnost da lakše otopi podložnu pločicu nego sadržaj stome koji je formiran. Upotrebom konveksnih pomagala može se povećati vrijeme njezine upotrebe.[4],[5],[8]

Indikacije za uporabu konveksnosti i povezane definicije

Indikacija za uporabu	Definicija
Stoma u razini kože Uvučena stoma	Stoma u razini kože trbuha. Stoma ispod razine kože. Uvlačenje može biti djelomično ili potpuno. Rani uzrok mogu biti tehničke poteškoće u vrijeme operacije ili debljanje nakon operacije.
Nabori i udubine u peristomalnoj koži	Nabori kože oblikuju kanale uz koje se može pojaviti curenje i mogu biti prisutni samo u određenim položajima.
Loše smještena stoma	Stome formirane tijekom hitne operacije dok je pacijent u ležećem položaju ili s napuhnutim abdomenom mogu dovesti do postavljanja stome u dubokim naborima kože.
Mobilna stoma	Najčešće uzrokuje probleme noću, kada se stoma pomiče natrag na razinu kože dok pacijent leži.
Velika količina sadržaja stome	Sadržaj > 750 mL stvara povećan potencijal za propuštanje.
Meka trbušna površina	Trbuh sa slabim tonusom mišića pruža malu potporu stomi što rezultira kon turama u peristomalnoj ravnini.

Zaključak

Konveksna pomagala igraju ključnu ulogu u brizi za teške stome. Kada se koriste na odgovarajući način, mogu pružiti pacijentima sigurnost te unaprijediti njihovo fizičko i psihičko stanje. Međutim, primjenu konveksnih pomagala treba pažljivo pratiti i temeljito evaluirati stanje bolesnika. Iako ovaj protokol pruža okvir za pristup korištenju konveksnih pomagala koji se temelji na dokazima, treba ga koristiti u kombinaciji sa stručnom kliničkom prosudbom.[8]

Lentimed d.o.o. Bužanova 6, 10000 Zagreb, Croatia
The Lentimed logo is a registered trademark of Lentimed d.o.o.
™ indicates trademarks of Lentimed d.o.o.
www.lentimed.com